เทคนิคการสร้างมูลค่าเพิ่ม
ของผลงานทางวิชาการ
Value-Added Techniques of Academic Work

เทคนิคการสร้างมูลค่าเพิ่มของผลงานทางวิชาการ
Value-Added Techniques of Academic Work

เกษฎา ผาทอง

สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2565

130.-

เกษฎา ผาทอง
เทคนิคการสร้างมูลค่าเพิ่มของผลงานทางวิชาการ / เกษฎา ผาทอง
1. การเขียนทางวิชาการ. 2. มูลค่าเพิ่ม.

808.02
ISBN (e-book) 978-974-03-4106-2
สพจ. 2539

สรรคุณค่าวิชาการ สู่สังคม
Knowledge to All
www.cupress.chula.ac.th

สิทธิในการผลิตและพิมพ์หนังสือเล่มนี้เป็นของสำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยแต่ผู้เดียว
การผลิตและการลอกเลียนหนังสือเล่มนี้ไม่ว่ารูปแบบใดทั้งสิ้น
ต้องได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากสำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จัดทำโดย **สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**
ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2565
www.cupress.chula.ac.th [CUB6411-011]
โทร. 0-2218-3562-3

บรรณาธิการอำนวยการ : นางอรทัย นันทนาดิศัย รองศาสตราจารย์ ดร.อรัญ หาญสืบสาย
กองบรรณาธิการฝ่ายวิชาการ : ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ปิยนาถ บุญนาค
รองศาสตราจารย์ ดร.พิมพันธ์ เดชะคุปต์
รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ชิษณุ พันธุ์เจริญ
รองศาสตราจารย์ ดร.วิมลวรรณ พิมพ์พันธุ์
ผู้ประสานงาน : วาสนา ซำเซ็น
พิสูจน์อักษร : ทัศนีย์ ผิวขำ
ออกแบบปกและรูปเล่ม : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้จัดจำหน่าย : ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
โทร. 0-2218-9872 โทรสาร 0-2254-9495
Call Center (จัดส่งทั่วประเทศ) 0-2255-4433 http://www.chulabook.com
ร้านค้าติดต่อ : แผนกขายส่ง สาขาหัวหมาก โทร. 0-2374-1375-6 โทรสาร 0-2374-1374
customer@cubook.chula.ac.th, info@cubook.chula.ac.th
Apps: CU-eBook Store

คำนิยม

ผลงานทางวิชาการเป็นเอกสารหรือหลักฐานที่จัดทำขึ้นจากความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ของผู้จัดทำ โดยการศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ สังเคราะห์ วิจัย และได้นำไปใช้ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนางานในหน้าที่จนเกิดผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาและเป็นประโยชน์ต่อความก้าวหน้าทางวิชาการ เอกสารแนบท้ายประกาศ ก.พ.อ. เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ โดยอาศัยผลงานทางวิชาการ ประกอบด้วยเอกสารคำสอน บทความทางวิชาการ ตำรา หนังสือ งานวิจัย ผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่น และงานแปล ผลงานเหล่านี้ถือว่าเป็นงานเขียนหรือเรียบเรียงของเหล่านักวิชาการที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนบ้าง การเผยแพร่องค์ความรู้หรือแนวคิดทางวิชาการของตนเองบ้าง นับว่าเป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางวิชาการให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป อย่างไรก็ดี ผลงานทางวิชาการที่ผู้แต่งสามารถผลิตได้ง่าย และนิยมเผยแพร่กันมักอยู่ในรูปของบทความ (Article) เป็นรูปแบบการเขียนประเภทที่ต้องการสื่อสารความรู้/ความคิดเห็น โดยเนื้อหาที่นำเสนอได้มาจากข้อมูลจริง ไม่ใช่เรื่องแต่งหรือคิดขึ้นจากจินตนาการ และมีลักษณะข้อเขียนขนาดสั้น

หนังสือ **“เทคนิคการสร้างมูลค่าเพิ่มของผลงานทางวิชาการ”** จึงเป็นแนวทางหนึ่งในการชี้แนะ ชี้นำ แนวทาง และวิธีปฏิบัติ ในการสร้างผลงานทางวิชาการ ด้วยวิธีการง่าย ๆ ทั้งนี้ ด้วยองค์ความรู้ของผู้เขียนหนังสือที่มีประสบการณ์ในการทำงานด้านวิชาการมาพอสมควร จนได้รับการยอมรับในเรื่องของการสร้างสรรค์และผลิตผลงานทางวิชาการอย่างกว้างขวาง หนังสือเล่มนี้จึงเป็นหนังสือที่ทรงคุณค่าแก่การนำไปปฏิบัติให้เกิดผลเป็นรูปธรรมต่อไป

รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคณาภูมิ
ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คำนำ

"...เมื่อสิ่งนี้มี สิ่งนี้จึงมี
เพราะสิ่งนี้เกิดขึ้น สิ่งนี้จึงเกิดขึ้น
เมื่อสิ่งนี้ไม่มี สิ่งนี้ก็ไม่มี
เมื่อสิ่งนี้มี จึงทำให้เกิดสิ่งใหม่..."

สมรรถนะตั้งต้นของความสามารถในการผลิตผลงานทางวิชาการ เริ่มที่การเข้าถึงความจริงที่แท้จริง ระหว่างปรากฏการณ์ภายนอกกับการรับรู้และสรุปเป็นความเชื่อในความจริง อันเริ่มต้นจากปัจจัยนำเข้า (Input) ก่อนที่ถูกนำผ่านกระบวนการคิด (Process) เกิดเป็นผลผลิต (Output) นำมาซึ่งการกลั่นกรองด้วยการคิดเชิงเหตุผล (Rational Thinking) เป็นฐานรากของการคิดเชิงปรัชญา จนกระทั่งการวิเคราะห์นำมาสู่การสังเคราะห์ (Analysis to Synthesis) ที่จะนำมาใช้แสวงหาข้อมูล ประเมินค่าหาข้อสรุป ตกผลึกเป็นองค์ความรู้ใหม่ร่วมกัน โดยที่การแสวงหาความรู้ความจริงของมนุษย์ได้มีวิวัฒนาการต่อเนื่องกันมาอย่างยาวนาน โดยแต่ละบุคคลมีความเป็นปัจเจก (คิดไม่เหมือนกัน) นักวิชาการจึงมีการรวมกลุ่มกำหนดกรอบและกระบวนการอย่างเป็นระบบที่ชัดเจน มีการดำเนินการที่สามารถตรวจสอบความถูกต้องได้ทุกขั้นตอน

การที่จะฉีกแนวแต่อยู่ภายใต้กรอบเป็นความคิดที่ท้าทาย ถือเป็นการพัฒนาองค์ความรู้เดิมจากสิ่งที่มีอยู่ให้เป็นองค์ความรู้ใหม่ (New knowledge) หรือเป็นเทคนิคใหม่ เป็นเรื่องจำเป็นและสำคัญมาก เพราะสถานการณ์ปัจจุบันอัตราการแข่งขันสูงมาก การที่จะนอนรอโอกาส และก้าวเดินอย่างช้า ๆ อาจจะไม่ทันโลกของความเปลี่ยนแปลง การที่จะฉีกแนวสร้างทางลัดทางวิชาการและได้ผลงานที่ดี มีความก้าวหน้า และมีความทันสมัย การกำหนดปัจจัยนำเข้าที่ดีจึงเป็นสิ่งที่ต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเสมือน

การเตรียมวัตถุดิบที่มีคุณภาพเข้าสู่การผลิตสินค้าที่ดีได้มาตรฐาน ซึ่งแนวทางวิชาการที่ดีจำเป็นต้องมีปัจจัยนำเข้าที่ดี บุคคลผู้เชื่อมต่อสิ่งที่มีอยู่ให้เกิดเป็นความรู้ ความจริง และเป็นองค์ความรู้ใหม่โดยปราศจากอคติได้ ย่อมหลุดพ้นจากกับดักทางวิชาการ งานทางวิชาการโดยส่วนมากยังเป็นความพยายามทำตามกรอบแนวทางของกลุ่มผู้ตีกรอบให้ยึดถือปฏิบัติ มาสร้างเป็นผลงานทางวิชาการ แต่การจะสร้างและผลิตผลงานทางวิชาการอย่างไรให้รวดเร็วและเข้าถึงองค์ความรู้ที่เจาะลึก แต่มีวิธีการง่าย ๆ ต่อยอดสร้างสรรค์อธิบายความรู้ความจริงได้นั้น

หนังสือ **"เทคนิคการสร้างมูลค่าเพิ่มของผลงานทางวิชาการ"** เล่มนี้ เป็นหนึ่งแนวทางสำคัญในการจุดแสงประกาย กระตุ้นแนวความคิด (Concept) สร้างแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์และผลิตผลงานทางวิชาการจากเรื่องดูยากให้เข้าใจด้วยกระบวนการแบบง่าย ๆ สำหรับบุคลากรสายวิชาการ นิสิตนักศึกษา และผู้สนใจในด้านวิชาการ ทั้งมือใหม่และเก่า ใคร่นำไปทดลอง ขยายผล ต่อยอด และพัฒนา เพื่อยกระดับองค์ความรู้จากนามธรรมสู่รูปธรรมเห็นผลเชิงประจักษนิยม

ทั้งนี้ เนื้อหาในหนังสือได้นำเสนอประเด็นเนื้อหาสาระออกเป็น 3 บท ได้แก่ บทที่ 1 ปรัชญาการแสวงหาความรู้สู่การสร้างผลงานทางวิชาการ บทที่ 2 เทคนิคการสร้างมูลค่าเพิ่มผลงานทางวิชาการ บทที่ 3 เทคนิคการสร้างผลงานทางวิชาการประเภทบทความวิชาการและบทความวิจัยได้ตีพิมพ์เผยแพร่ เพื่อให้ผู้ใคร่แสวงหาความรู้นำไปใช้ประโยชน์ทางวิชาการได้จริง **เป็นยอดมนุษย์ทางวิชาการ** เพื่อให้ได้ผลงานที่มีคุณภาพต่อไป

"องค์ความรู้ ความจริงที่มีอยู่ประการใดก็ไร้ค่า หากเราท่านทั้งหลายไม่นำมาปฏิบัติ"

เกษฎา ผาทอง
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
คำนิยม	
คำนำ	
สารบัญ	
สารบัญภาพ	
สารบัญตาราง	
ความนำ : อัตราเร่งทางวิชาการ	**1**
บทที่ 1 ปรัชญาการแสวงหาความรู้สู่การสร้างผลงานทางวิชาการ	**9**
1.1 ทักษะการแสวงหาความรู้สู่การสร้างผลงานทางวิชาการ	9
1.2 การแสวงหาความรู้เชิงปรัชญา	19
1.3 กระบวนทัศน์ในการแสวงหาความรู้	24
1.4 ปรัชญาทางทฤษฎีสู่กระบวนการแสวงหาความรู้	32
บทที่ 2 เทคนิคการสร้างมูลค่าเพิ่มผลงานทางวิชาการ	**39**
2.1 สารัตถะการสร้างมูลค่าเพิ่มของผลงานทางวิชาการ	39
2.2 เทคนิคการสร้างผลงานวิชาการให้มีมูลค่าเพิ่ม	48
บทที่ 3 เทคนิคการสร้างผลงานทางวิชาการประเภท บทความวิชาการและบทความวิจัยให้ได้ตีพิมพ์เผยแพร่	**53**
3.1 เทคนิคการเขียนบทความวิชาการ	53
3.2 เทคนิคการเขียนบทความวิจัย	66
3.3 ข้อแตกต่างระหว่างบทความวิชาการและบทความวิจัย	76
3.4 การเตรียมตัวในการเขียนบทความวิชาการบทความวิจัย เพื่อตีพิมพ์ในวารสาร	78

บทสรุป **81**

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก ประกาศ ก.พ.อ. เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ พ.ศ. 2562 83

เอกสารอ้างอิง **87**

ประวัติผู้เขียน **93**

สารบัญภาพ

		หน้า
แผนภาพที่ 1	การหลอมรวมปรัชญาที่ใช้ในการแสวงหาความรู้	23
แผนภาพที่ 2	ระบบของทฤษฎี	34
แผนภาพที่ 3	ความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีและขั้นตอนของการทำผลงานวิชาการ	36
แผนภาพที่ 4	ผังมโนทัศน์เทคนิคการสร้างผลงานวิชาการให้มีมูลค่าเพิ่ม	52
แผนภาพที่ 5	ตัวอย่างรูปแบบการเขียนบทความวิชาการ	65
แผนภาพที่ 6	ตัวอย่างรูปแบบการเขียนบทความวิจัย	75

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	เปรียบเทียบแนวคิดพื้นฐานของกระบวนทัศน์	29
ตารางที่ 2	เปรียบเทียบองค์ประกอบของบทความวิชาการและบทความวิจัย	77-78

ความนำ : อัตราเร่งทางวิชาการ

สถาบันอุดมศึกษามีบทบาทในการผลิตบุคลากรของประเทศให้มีความรู้ความสามารถเพื่อไปพัฒนาประเทศ โดยมีภารกิจหลัก 4 ประการ คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านการวิจัย ด้านการให้บริการทางวิชาการ และด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยจะทำหน้าที่ 4 ประการนี้ ได้สมบูรณ์มากน้อยเพียงใด ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับการบริหารและบุคลากรของมหาวิทยาลัย ซึ่งก็คือคณาจารย์ที่จะเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการและขับเคลื่อนสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ (Academic Excellency) ยังคงเป็นดัชนีชี้วัดศักยภาพมาตรฐานการศึกษาของมหาวิทยาลัยอีกทางหนึ่งด้วย ดัชนีชี้วัดความเป็นเลิศทางวิชาการของมหาวิทยาลัยที่สำคัญตัวหนึ่ง คือ ตำแหน่งทางวิชาการที่อาจารย์มหาวิทยาลัยได้รับซึ่งประกอบด้วย ตำแหน่งศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และอาจารย์ (ทรงสิริ วิชิรานนท์, 2552 : 168)

ปัจจุบันอัตราเร่งการแข่งขันการสร้างผลงานวิชาการเป็นไปอย่างกว้างขวางภายใต้กรอบประกาศคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบัน

อุดมศึกษา (ก.พ.อ.) แต่ผลงานจะสร้างอย่างไรให้ได้มากและหลากหลายโดยไม่สิ้นเปลืองทรัพยากรที่มีอยู่ ซึ่งผู้เขียนได้นำเสนอในส่วนที่หนึ่งเป็นเทคนิคการสร้างมูลค่าเพิ่มของผลงานทางวิชาการ และผลงานจะให้เป็นที่ยอมรับและนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงวิชาการได้ต้องผ่านการพิจารณาให้ได้ตีพิมพ์ เผยแพร่ในแหล่งตีพิมพ์ที่มีความน่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับโดยได้รับการรับรอง ยึดตามประกาศ ก.พ.อ. โดยเฉพาะในฉบับล่าสุด ราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ 12 มิถุนายน 2562 เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการ สำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ พ.ศ. 2562 ซึ่งมีคำประกาศให้ปฏิบัติตาม ดังนี้

"ด้วย ก.พ.อ. ได้ออกประกาศ ก.พ.อ. เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ พ.ศ. 2556 ซึ่งกำหนดให้การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการในวารสารทางวิชาการจะต้องเผยแพร่ในวารสารทางวิชาการที่มีรายชื่ออยู่ในฐานข้อมูลที่เป็นที่ยอมรับในระดับชาติและระดับนานาชาติ ตามเอกสารแนบท้ายประกาศ ก.พ.อ. ฉบับดังกล่าวเท่านั้น และโดยที่ประกาศ ก.พ.อ. ฉบับดังกล่าวได้มีผลบังคับใช้มาเป็นระยะเวลาหนึ่งแล้ว ประกอบกับปัจจุบันฐานข้อมูลรายชื่อวารสารทางวิชาการ ตามเอกสารแนบท้ายประกาศ ก.พ.อ. บางรายการได้ถูกยุบเลิกและได้มีฐานข้อมูลรายชื่อวารสารทางวิชาการ ที่เป็นที่ยอมรับในระดับชาติและระดับนานาชาติเกิดขึ้นใหม่อีกเป็นจำนวนมาก ก.พ.อ. จึงมีมติเห็นชอบให้มีการปรับปรุงรายชื่อฐานข้อมูลสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการให้มีความทันสมัยครอบคลุมทุกสาขาวิชาและสามารถรองรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการได้

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 14 (3) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2547 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2559 และมาตรา 18 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2547 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ

ระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 ก.พ.อ. จึงกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการ ทั้งที่เป็นรูปเล่มสิ่งพิมพ์หรือเป็นวารสารออนไลน์สำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาถือปฏิบัติเป็นมาตรฐานเดียวกัน ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้ยกเลิกประกาศ ก.พ.อ. เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ พ.ศ. 2556 ประกาศ ณ วันที่ 29 สิงหาคม 2556 และเอกสารแนบท้ายประกาศ ก.พ.อ.

ข้อ 2 ประกาศ ก.พ.อ. นี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2562 เป็นต้นไป

ข้อ 3 ผลงานทางวิชาการสำหรับการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการตามประกาศ ก.พ.อ. เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ ประกาศ ณ วันที่ 16 ตุลาคม 2560 และประกาศ ก.พ.อ. เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561 ประกาศ ณ วันที่ 28 ธันวาคม 2561 จะต้องเผยแพร่ในวารสารทางวิชาการที่มีรายชื่ออยู่ในฐานข้อมูลที่เป็นที่ยอมรับในระดับชาติและระดับนานาชาติ ดังนี้

3.1 ฐานข้อมูลระดับนานาชาติ ได้แก่ ERIC, MathSciNet, Pubmed, Scopus, Web of Science (เฉพาะในฐานข้อมูล SCIE, SSCI และ AHCI เท่านั้น), JSTOR และ Project Muse

3.2 ฐานข้อมูลระดับชาติ ได้แก่ ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai Journal Citation Index-TCI) เฉพาะวารสารที่มีชื่ออยู่ในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

ข้อ 4 การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการเพื่อขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ ซึ่งได้เผยแพร่ก่อนวันที่ประกาศฉบับนี้มีผลใช้บังคับ ให้ใช้ตามประกาศ